

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 16.03.2022

Vår ref.: 202202982-6 **Oppgis ved henvendelse**

Deres ref.: 201400563-66 Kåre Hønsi

Statkraft Energi AS - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Selbusjøen i forbindelse med vårflommene i 2022, 2023 og 2024, Selbu kommune

Vi viser til deres søknad av 28.01.2022 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Selbusjøen i forbindelse med kommende vårflommer i årene 2022, 2023 og 2024.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Statkraft Energi As datert 28.01.2022:

«SØKNAD OM DISPENSASJON FRA MANØVRERINGSREGLEMENTET FOR SELBUSJØEN

Viser til manøvreringsreglementet for Selbusjøen i Trøndelag fylke gitt ved kgl.res. av 7. mars 2014. Reglementet krev at «I tiden fra vårflommens kulminasjon til 31. august skal vannstanden i Selbusjøen så vidt mulig ikke underskride kote 156,87».

Viser og til innvilga dispensasjon til å fråvike manøvreringsreglementet til Nesjøen i same vassdrag (dykkar ref. 202016718-8) grunna pålagt damrehabilitering. Dette arbeidet er no i full gang.

For å få gjort damarbeidet på ein trygg måte må vi tappe Nesjøen ut over gjeldande tapperett i 2022 og 2024, og under LRV i 2023. Dette medfører at det vil gå unormalt mykje vatn i vassdraget under prosjektet, då evna til å lagre vatn i det største magasinet, Nesjøen, er sterkt redusert i 2022 og 2024, og fråverande i 2023. Dette gir auka flaumfare nedover i vassdraget.

Sjølv om Selbusjøen er stor i areal, er den relativt liten i reguleringssamanheng sett i forhold til det store nedslagsfeltet den skal ta imot. Flaumfaren er størst i samband med vårsmeltinga og på hausten i vassdraget. Handteringa av ein potensiell vårflaum er sterkt begrensa av konsesjonskravet om å ha sommarvassstand i Selbusjøen i det flaumen er maksimal. Vi har erfart desse åra med ny konsesjon at vi går rett frå ein «sparesituasjon» der vi held att vatn i

Selbusjøen for å sikre sommarvasstand, til ein meir anstrengt fase for å handtere vassmassane når sommarvasstanden er nådd under full vårsmelting. Det at vi dei komande somrane ikkje vil halde att like mykje vatn som normalt i Nesjøen under vårsmeltinga, vil auke denne flaumrisikoen. Vi har og erfart at vårflaumen er så stor i vassdraget at det ikkje vert store forseinkinga før vi når sommarvasstand om vi utset tidspunktet til vi har kontroll på flaumen, i staden for ved kulminasjon når den er maksimal.

For å tryggare kunne handtere vårflaumen i Selbusjøen i prosjektperioden med auka risiko, søker vi hermed om å kunne fråvike oppfyllingskravet i manøvreringsreglementet til Selbusjøen fram til vårflaumen er under kontroll dei komande åra 2022, 2023 og 2024. Vi søker om å kunne fråvike oppfyllingskravet til sommarvasstand med inntil ein månad. Dvs. at vi skal nå sommarvasstanden på 156,87 moh innan 1 månad etter vårflaumens kulminasjon.

Mest truleg vil vi grunna ein stor vårflaum nå sommarvasstanden betydeleg raskare enn ein månad etter kulminasjon, men ein slik dispensasjon vil gi oss meir handlingsrom til å halde sjøen noko meir nede til vi har betre kontroll på smeltinga. Vi ynskjer dette av omsyn til samfunnssikkerheita. Vi vil etterleve kravet om sommarvasstand så raskt som mogeleg vassmassane er under kontroll.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har sendt søknaden på høring til Selbu kommune, Statsforvalteren i Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune. Via Selbu kommune ble det også formidlet kontakt med Selbusjøen grunneierlag. NVE mener at saken er tilstrekkelig belyst gjennom dette. NVE har ikke mottatt uttalelser fra Statsforvalteren eller fylkeskommunen.

Selbu kommune uttaler i e-post av 02.03.2022:

«Selbu kommune har ingen avgjørende merknader til søknaden. Dette på grunnlag av den informasjon og de opplysninger som er gitt i saken og de rammer denne har. Ettersom Selbusjøen grunneierlag er en aktiv grunneierorganisasjon for Selbusjøen bør/må de kontaktes.»

Selbusjøen grunneierlag uttaler i e-post av 04.03.2022:

«Grunneierlaget har tatt en kjapp runde og har ingen innsigelser, ser bare positive effekter av dette. Det eneste er at vi synes informasjon om at Selbusjøen kan få litt annerledes fylling kan formidles i media, slik at folk er litt mere oppmerksom på flom topper og må passe på båter og brygger til litt andre tider.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I dette tilfellet er formålet ikke direkte tilknyttet Selbusjøen, men til vedlikeholdsarbeider på Nesjø dam i Nea. Nea munner ut i Selbusjøen. Endringer i de hydrologiske forhold (tilsig og vannføring) i Nea, vil

derfor direkte påvirke vannstandsendringer i Selbusjøen. Vi vurderer situasjonen slik at vannressursloven § 8 kan benyttes i dette tilfellet.

Bakgrunnen for at Statkraft søker om å få fravike manøvreringsreglementet for Selbusjøen, er pålagt damrehabilitering av Nesjø dam og konsekvensene dette kan få i vassdraget nedstrøms. Arbeidene med Nesjø dam er nå i gang, noe som medfører at muligheten for å holde tilbake vann i Nesjø-magasinet vil bli sterkt redusert i 2022 og 2024 og helt fraværende i 2023. NVE har i den forbindelse gitt Statkraft midlertidig tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet for Nea i perioden 2022-2024 (NVE 202016718-8). Tillatelsen innebærer at Nesjøen kan tappes og vannstanden holdes nede tilpasset rehabiliteringsarbeidene i hele perioden 2022-2024. Dette medfører igjen betydelig større vannføring i Nea og ut i Selbusjøen enn i en situasjon med normal magasineringskapasitet. Spesielt vil dette gjelde under vårfloppen og episoder om høsten med mye nedbør.

Siden kravet til sommervannstand i Selbusjøen ble innført i 2014, har Statkraft gjort seg en del erfaringer med den årlige manøvrering i overgangen fra vårflopp til sommervannstand. Spesielt var situasjonen i 2020 da det var et svært stort snømagasin i nedbørfeltet i forkant av vårfloppen. Risiko for skadeflopp ble vurdert som stor og det ble søkt om å få fravike reglementet. NVE gav den gang med hjemmel i vannressursloven § 40, midlertidig tillatelse til å fravike oppfyllingskravet til sommervannstand (156,87) i Selbusjøen med inntil en måned etter vårfloppens kulminasjon (NVE 202004046-3). I praksis medførte dette at Selbusjøen ble tappet ned til LRV (151,87) i forkant av floppen og steg fra dette nivået til 156,87 (minste sommervannstand) i perioden 22. mai til 5. juni. Vannstanden ble liggende godt over dette nivået resten av sommeren frem til 31. august.

Basert på disse erfaringene vurderer Statkraft at sannsynligheten er stor for økt flomfare og risiko for flom som kan gå ut over samfunnssikkerheten i Selbusjøen dersom de skal følge reglementet med å holde sommervannstanden fra vårfloppens kulminasjon i de kommende tre årene. Som et avbøtende tiltak og føre var prinsipp, søker de derfor om å kunne fravike bestemmelsen i manøvreringsreglementet til de har kontroll med vårfloppen. Som en følge av dette vil tidspunkt for start sommervannstand kunne bli noe forsinket, maksimum en måned etter normal vårfloppkulminasjon. Statkraft hevder selv at det er stor sannsynlighet for at utsettelsen i tid av minste sommervannstand, blir betydelig kortere enn en måned, men at de likevel søker om dette tidsrommet for å ha et tryggere handlingsrom.

NVE har ikke funnet det nødvendig å etterspørre ytterligere Statkrafts erfaringer med manøvreringen av Selbusjøen i forbindelse med vårflopper. Vi har sett på magasinkurven for perioden 2014-2021 og konstaterer at innsjøen har blitt tappet ned til LRV bare to ganger i denne perioden; 2018 og 2020. Vi konstaterer at manøvreringen av en potensiell skadeflopp i 2020 gikk greit og at man har oppfylt kravet om sommervannstand i hele perioden.

NVE ser det som meget sannsynlig at det kan bli utfordringer med stort tilsig fra Nea-vassdraget i anleggsperioden. Situasjon pr. i dag (8. mars) i nedbørfeltet er at snømagasinet er større enn normalt på denne årstiden. NVE merker seg også at det gjennom høringen ikke har kommet motforestillinger mot søknaden. Vårt inntrykk er

heller at man lokalt har vært klar over den igangsatte damrehabiliteringen i Nesjøen og har vært innstilt på at dette også ville kunne påvirke forholdene i Selbusjøen. Vi merker oss også innspillet fra Selbusjøen grunneierlag om at en eventuell gitt tillatelse og konsekvensene av den, bør formidles i media. Dette er for øvrig noe NVE har som standard vilkår i alle tillatelser som blir gitt om midlertidige fravik fra manøvreringsreglement.

En samlet vurdering av søknaden og mulige konsekvenser av økt flomfare i forbindelse med rehabiliteringsarbeidene på Nesjø dam, tilsier at søknaden om å fravike manøvreringsreglementet for Selbusjøen bør innvilges. NVE kan ikke se at fraviket vil få noen vesentlige negative skadevirkninger for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Statkraft Energi AS kan fravike oppfyltingskravet til sommervannstand (156,87) i Selbusjøen med inntil 1 måned etter vårflommens kulminasjon i årene 2022, 2023 og 2024.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Det skal føres protokoll for det tidsrommet manøvreringsreglementet fravikes.
- Vannstanden i Selbusjøen skal ikke komme under laveste regulerte vannstand.
- Krav til minstevannføring skal overholdes i perioden med redusert vannstand.
- Berørte parter skal informeres når tappingen/vannstanden fraviker fra det normale for årstiden, eventuelt gjennom kunngjøring i lokale aviser og Selbu kommunes nettsider.

NVE forutsetter at Statkraft Energi AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Kopimottakerliste:

Paulsby John Petter

Hansen Tore Jan

Fossøy Vidar

Selbu kommune

STATKRAFT ENERGI AS - Trine Indergård Carr

STATKRAFT ENERGI AS - Andreas Sylte

Trøndelag fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE

SELBUSJØEN GRUNNEIERLAG SA

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.